

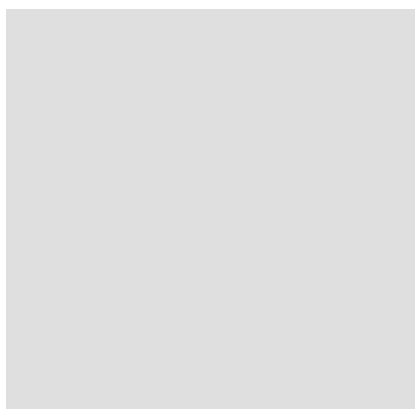
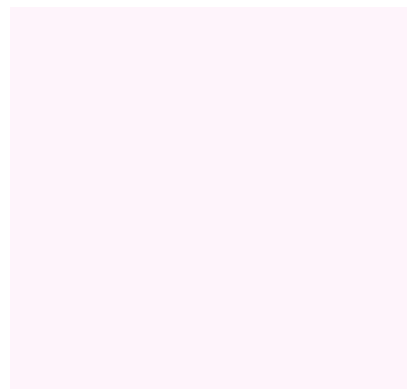
**Koncepce
sbírkotvorné činnosti
Moravské galerie
v Brně**

**Moravská
galerie
v Brně**

Husova 18, 662 Brno

Pražákův palác

Uměleckoprůmyslové muzeum

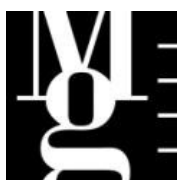

Jurkovičova vila

**Rodný dům
Josefa Hoffmanna**

Místodržitelský palác

Koncepce sbírkotvorné činnosti Moravské galerie v Brně

Obsah

I. Preambule

II. Východisko

III. SWOT analýza

Silné stránky

1. Odborné zázemí
2. Tradice, prestiž a lokální patriotismus
3. Jistoty

Slabé stránky

1. Diskontinuita akviziční politiky
2. Strukturální nedostatky
3. Finanční prostředky

Příležitosti

1. Měnící se vztah společnosti k umění a designu
2. Vyšší míra veřejné podpory
3. Disponibilní akvizice

Hrozby

1. Konkurence privátního sektoru
2. Fenomén „cizího vkusu“

Závěry SWOT analýzy

IV. Základní (nefinanční) sbírkotvorné nástroje MG

1. Věda a výzkum
2. Prezentace sbírek formou dlouhodobých expozic
3. Krátkodobé výstavní projekty
4. Networking
5. Podněcování mecenátu
6. Finanční nároky za předpokladu zřízení fondu pro akvizice

V. Priority a očekávané výsledky při sbírkotvorné činnosti Moravské galerie v Brně

Priority a očekávané výsledky pro volné umění

Priority a očekávané výsledky pro užité umění a design – sbírky UMPRUM

VI. Kritéria pro vyřazování sbírkových předmětů

VII. Inventarizace sbírky, priority a plánování

1. Řádná inventarizace
2. Mimořádná inventarizace

VIII. Doplnění evidenčních záznamů do systematické evidence, priority

IX. Závěr

X. Přílohy: Dílčí střednědobé koncepce sbírkotvorných činností pro jednotlivé podsbírkky podle kurátorů sbírek

Sbírky volného umění Moravské galerie v Brně

1. Sbírky starého umění a 19. století
  - a) středověká malba a plastika
  - b) barokní malířství a sochařství na Moravě
  - c) nizozemská malba 17. století

- d) středoevropská kabinetní malba
- e) italská figurální malba
- f) malířství a sochařství 19. století

2. Sběrka staré kresby a grafiky

- a) italská kresba 16.–18. století
- b) grafika 16.–19. století
- c) kresba a grafika 19. století

3. Sběrka moderního a současného umění

- a) malba
- b) socha a plastika
- c) kresba a grafika

Sběrky užitého umění a designu Moravské galerie v Brně

1. Sběrka grafického designu
2. Sběrka keramiky a porcelánu
3. Sběrka dřeva, nábytku a hraček
4. Sběrka drahých a obecných kovů
5. Sběrka skla
6. Sběrka starověku a mimoevropských kultur
7. Sběrka textilu, oděvů a oděvních doplňků
8. Sběrka fotografie a nových médií

Sběrky knihovny Moravské galerie v Brně

1. Sběrka rukopisů a starých tisků
2. Sběrka bibliofilů a umělecké knižní vazby

I. Preambule

Při tvorbě strategie sbírkotvorné činnosti Moravské galerie v Brně¹ s výhledem do roku 2022 vycházíme ze základní premisy, že akviziční politika není izolovanou agendou závislou pouze na alokovaní masivního objemu finančních prostředků. Naopak velmi úzce souvisí a reflektuje celkové fungování instituce a z něj budovanou společenskou pozici MG. Proto se při stanovování koncepce akviziční politiky MG opíráme o dokument Koncepce rozvoje Moravské galerie v Brně na období 2014–2018, který byl vypracován a vzat na vědomí MK ČR v roce 2014. Mezi klíčové teze této koncepce patří aplikování tzv. návštěvnického obratu a koordinovaná diverzifikace agend odborů volného a užitého umění. Při formulování aktualizované verze koncepce akviziční strategie se opíráme o zkušenosti posledních dvou let, kdy byla nová koncepce fungování instituce uváděna v praxi, ale rovněž reflektujeme a navazujeme na historickou paměť instituce. Stejně tak bereme v potaz současný společensko-ekonomický rámec, v němž se činnost MG odehrává, a pokoušíme se o realistickou predikci budoucnosti. Tento dokument nemá být sněním o ideálním světě, ale seriózním pokusem o akomodaci instituce pro následující roky. Věříme, že cesta k úspěchu není založena na bolestínském zehrání na poměry, ale v sebevědomém využívání potenciálu instituce a intenzivním hledání nových příležitostí.

II. Východisko

V dokumentu Koncepce rozvoje Moravské galerie v Brně na období 2014–2018 byla popsána situace akviziční činnosti:

„Dlouhodobé podfinancování MG se nejvíce projevuje na akviziční politice. MG nemá prostředky na systematické nákupy pro jednotlivé sbírky. Absencí finančních prostředků na nákupy jedna z nejzákladnějších funkcí muzea silně pokulhává. Přesto MG věnuje tomuto problému mimořádnou pozornost a práci a hledá alternativní způsoby pro akvizice, nejčastěji formou darů. Většina významných nákupů byla proto realizována především prostřednictvím programu ISO. Zcela ojedinělý byl nákup předmětů užitého umění spojených se jménem Josefa Hoffmanna a značkou Wiener Werkstätte do sbírky užitého umění v rámci projektu Po stopách moderny, financovaný z programu EU Evropská uzemní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013. Další akvizice měly podobu drobných nákupů z prostředků MG a darů.“²

---

¹ dále v textu bude používána zkratka MG

² Koncepce rozvoje Moravské galerie v Brně na období 2014–2018, Brno 2014, str. 6.

Akvizice – přehled financování za období 2008–2014

Rok	nákup celkem	EUR	hrazeno z ISO/C	z rozpočtu MG	přírůstkových čísel	z toho nákupem
2008	84 392 Kč		0 Kč	84 392 Kč	183	51
2009	85 456 Kč		0 Kč	85 456 Kč	58	6
2010	1 448 432 Kč		718 000 Kč	730 432 Kč	164	51
2011	118 901 Kč		0 Kč	118 901 Kč	352	9
2012	1 245 189 Kč	16 370 EUR	700 000 Kč	545 189 Kč	169	58
2013	1 540 300 Kč		1 445 000 Kč	95 300 Kč	151	30
2014	435 000 Kč		180 000 Kč	255 000 Kč	111	20
Celkem	4957670 Kč	16370 EUR	3043000 Kč	1914670 Kč	1188	225

Ve stejném dokumentu je popsán rovněž střednědobý strategický záměr MG:

- „Komplexní akviziční činnost ideálního i potřebného rozsahu, rovnoměrně distribuovaná mezi všechny sbírky MG, není v současnosti, ani ve výhledu pěti let trvání střednědobé koncepce nebude reálně finančně uskutečnitelná v rámci finančních možností instituce. Přesto MG nechce rezignovat na aktivní budování prostředí, které zajistí i za zmíněných okolností koncepční a konzistentní rozšiřování sbírkových fondů. Hlavní příležitost pro restart akviziční činnosti spatřuje v jejím úzkém provázání s výstavní činností především u formátů systematicky mapujících současnou uměleckou scénu.
- MG bude využívat synergie finančních zdrojů pro akvizice s prostředky vloženými do realizací výstav a výstavních katalogů. Analogicky se významný prostor pro systematické rozšíření sbírkových fondů moderního umění otevírá rovněž s budováním dlouhodobé expozice umění po roce 1945 a v oblasti grafického designu v souvislosti s pořádáním Bienále Brno.
- MG si klade za cíl vybudovat novou akviziční strategii, vytvořit předpoklady pro cílené systematické nákupy dostupných děl volného i užitého umění od 70. let 20. století a přesvědčit zřizovatele o nutnosti dobudování sbírky umění 2. poloviny 20. století ve vazbě na vznik nové expozice umění po roce 1945.
- Na akumulaci mimorozpočtových finančních prostředků pro akvizice, jakož i inspirování darů a odkazů pro MG se bude nově soustředit významná část agendy Společnosti přátel Moravské galerie. Významné akvizice by se také jako v minulosti měly realizovat v souvislosti s Cenou Michala Ranného.
- Akviziční strategie pro sbírky starého umění a užitého umění se soustředí na vytipování významných solitérů výjimečné kvality. Realizace jejich nákupu bude záviset na součinnosti s programem ISO.“

Sbírky volného umění: Podsbírky volného umění mají své počátky v obrazárně Františkova (později Moravského zemského) muzea v Brně, založeného v roce 1818. První zájem o budování uměleckých sbírek byl podpořen založením Uměleckého spolku r. 1829, který nakupoval na vídeňských výstavách a aukcích především soudobá umělecká díla pro muzejní sbírky. Systematické budování sbírky je však spojeno teprve s akviziční činností správce obrazárny a od roku 1923 prvního ředitele muzea dr. Jaroslava Helferta, jehož metodický přístup umožnil také výraznější zaměření na aktuální práce české moderny. Postupně byly kromě malířské sbírky vybudovány také pozoruhodný sochařský soubor a kolekce kreseb a grafiky. Členění podsbírek respektuje techniky volného umění a chronologickou posloupnost doby vzniku uměleckých děl:

Sbírka malby a plastiky starého umění (2 296 ks)

Sbírka umění 19. století (17 631 ks)

Sbírka staré kresby a grafiky (14 072 ks)
Sbírka kresby a grafiky moderního a současného umění (32 084 ks)
Sbírka malby a plastiky moderního a současného umění (1 937 ks)
Sbírka pro nevidomé a slabozraké (36 ks)

Sbírky brněnského UMPRUMu: Členění uměleckoprůmyslových sbírek navazuje na tradiční klasifikaci podle materiálu či lokality původu. Rozšiřování sbírek je do velké míry závislé na aktivitě instituce, aktivitě jednotlivých kurátorů. Kurátoři uměleckoprůmyslového muzea by měli být v kontaktu s žijícími umělci a designéry, sběrateli, s představiteli významných průmyslových podniků a pokusit se výběrově do sbírek získávat další přírůstky.

Sbírka dřeva, nábytku a hraček (1 950 ks)
Sbírka keramiky a porcelánu (7 757 ks)
Sbírka textilu, oděvů a oděvních doplňků (5 729 ks)
Sbírka skla (4 995 ks)
Sbírka starověku a mimoevropských kultur (1 643 ks)
Sbírka drahých a obecných kovů (9 518 ks)
Sbírka grafického designu (cca 49 675 ks)
Sbírka fotografie a nových médií (cca 40 000 fotografií/pozitivů, cca 500 000 ks negativů/políček)

V mezinárodním kontextu jsou cenné zejména sbírka fotografie a sbírka grafického designu, která se díky Bienále grafického designu neustále rozšiřuje. Sbírka fotografie, která byla historicky od svého zrodu v roce 1962 součástí Ústavu užitého umění MG, bude nadále součástí uměleckoprůmyslových sbírek a její výstavní prezentace budou převážně v prostorách UMPRUM muzea. Začlenění fotografické kolekce do sbírek UMPRUMu je spíše organizační.

Základní teze akviziční politiky obsažené v citovaném dokumentu zůstávají platné, bez potřeby zásadní revokace. Následující kapitoly je prověří prostřednictvím SWOT analýzy, zasadí do širšího rámce, detailněji rozvedou vybrané principy a plánované kroky. Rovněž konkretizují různé typy akvizičních strategií pro jednotlivé sbírky či podsbírký MG.

III. SWOT analýza

Silné stránky

1. Odborné zázemí

MG disponuje zaměstnanci schopnými vyhledávat a bezpečně identifikovat adekvátní přírůstky do sbírek, a to jak v rámci průběžné agendy, tak rovněž v rámci realizace výstavních, publikačních a výzkumných projektů. Pro potenciální dárce garantuje vysokou úroveň vědeckého i prezentačního standardu. Podobně jako restaurátorské oddělení a management sbírek je zárukou mimořádně kvalitní péče o umělecká díla a jejich uchování.

2. Tradice, prestiž a lokální patriotismus

Začlenění akvizice do kontextu sbírkových fondů systematicky budovaných hluboko v 19. století představuje jak silný argument při vyjednávání podmínek nákupu, tak motivaci pro dárce, ať již jsou to sběratelé, umělci či

například lidé, kteří umělecká díla nabyli v dědickém řízení. Historicky budovaná prestiž instituce představuje vysoký symbolický kapitál. MG rovněž těží v pozitivním smyslu z lokálního patriotismu, který je častým důvodem nasměrování akvizic právě do MG.

3. Jistoty

MG jako jedna z institucí zřizovaná státem je vysoce důvěryhodným partnerem a zárukou, že s nabytými uměleckými předměty bude zacházeno podle všech právních a etických norem. Tedy že se díla nestanou předmětem následné finanční spekulace nebo nebudou uvedena do kontextů poškozujících jejich tvůrce či původní vlastníky.

Slabé stránky

1. Diskontinuita akviziční politiky

Po politické změně v roce 1989 se nepodařilo transformovat akviziční politiku MG, tak aby odpovídala měnícím se společensko-ekonomickým podmínkám. Lze konstatovat, že se nejen nepodařilo zaplnit bílá místa vzniklá kulturní politikou minulého režimu, ale nedaří se v adekvátním rozsahu sbírat ani díla vzniklá po roce 1989. Nejčastěji uváděným argumentem byl dosud nedostatek finančních prostředků (viz 3. bod). Dlouhodobě tento stav vedl uvnitř instituce ke ztrátě motivace na vyhledávání a realizaci nových akvizic.

2. Strukturální nedostatky

MG, podobně jako většina domácích sbírkotvorných institucí, nemá dostatečně silně a systematicky budované mechanismy práce a komunikace pro vyhledávání a realizaci akvizic. To se týká v menší míře nákupů (zde je klíčový nedostatek disponibilních finančních prostředků, viz následující bod), ale především potenciálních darů. Absentuje personální kapacita pro práci s kategorií umělců, které lze pracovníčně označit jako „žijící klasikové“, jimž by instituce poskytovala odbornou i lidskou podporu formou systematického zájmu jako důvěryhodnou protihodnotu budoucího odkazu ve prospěch MG. Dále nejsou systematicky budovány mechanismy vztahů mezi institucí a soukromými sběrateli, z nichž by se konstituoval okruh donátorů uměleckých sbírek. Není zcela dostatečně systematicky uplatňován společenský kapitál instituce, tak aby vtahoval a udržel zájem privátního kapitálu o rozvoj MG, a to včetně jejího sbírkového fondu. Není rovněž zcela využít potenciál Společnosti přátel MG jako platformy pro získávání finančních prostředků pro akvizice.

3. Finanční prostředky

Konstatování nedostatku disponibilních finančních prostředků na akvizice se nelze vyhnout, byť jej programově uvádíme až na posledním místě. Stávající výše a struktura rozpočtu neumožňuje alokovat adekvátní částku na akvizice, respektive nedovoluje bez změny priorit a rezignace na kvalitu některé z dalších hlavních činností instituce. Nedostatek finančních prostředků na akvizice má nejen přímý dopad na počet nově zakoupených sbírkových předmětů, ale nepřímou podvazuje rozvoj podmínek pro získávání darů.

Příležitosti

1. Mění se vztah společnosti k umění a designu

Výtvarné umění a v daleko větší míře design se dostávají v českém prostředí v posledních letech více do centra společenského zájmu. Z mnoha přímých i nepřímých indicií je patrný nárůst zájmu soukromých osob o sbírání výtvarného umění. Design se stal dokonce široce sdílenou společenskou módou. Umění se stává dynamicky rostoucí investiční komoditou. Mění se klima je příležitostí pro hledání nové synergie zájmů muzea umění a privátního sektoru, v neposlední řadě uživatelskou na poli akvizic.

2. Vyšší míra veřejné podpory

Zvýšený společenský zájem o umění a design může posílit celkovou pozici kulturního sektoru a jeho financování. Zde se naskytá významná příležitost pro muzea umění přesněji spoludefinovat, kam má cílit navýšená finanční podpora. Zároveň obhájit a demonstrovat smysluplnost takto vynaložených prostředků prostřednictvím „dobře investovaných“ peněz do akvizic.

3. Disponibilní akvizice

Protože obchod s uměním je v českém prostředí stále v zárodečném stadiu, jsou pro akvizice stále k dispozici klíčová umělecká díla. Příležitostí pro muzea umění je využít svého dosud velkého vědomostního náskoku před soukromým sektorem a tato díla rychle získat dříve, než je převis soukromé poptávky vynese mimo finanční realitu institucí. Mimořádné příležitosti se naskytují především v těch oblastech umění a designu, které se nestaly předmětem módního sběratelského zájmu.

Hrozby

1. Konkurence privátního sektoru

Nový zájem privátního sběratelského sektoru o umění a design může ve střednědobém horizontu způsobit nejen astronomický nárůst cen, ale rovněž nasměrování klíčových děl muzeální povahy do soukromých sbírek, čímž se stanou pro veřejná muzea dostupná de facto až formou následného odkazu. Jakkoli nelze považovat privátní sběratelství umění z pohledu veřejných institucí za „nepřátelské“, nebylo by radikální nahrazení veřejné služby soukromou iniciativou bez následků.

2. Fenomén „cizího vkusu“

Nedostatek financí na akvizice lze vykrýt prostřednictvím aktivně vyhledávaných darů, ale i toto řešení není bez rizik. Pokud se instituce orientuje na realizaci akvizic prostřednictvím darů a odkazů, dostávají se do sbírek díla vybraná podle kritérií stanovených jinými subjekty. Reálně hrozí, že veřejné sbírkotvorné instituce v budoucnu budou odrážet více vkus a názory soukromých sběratelů než odborného diskurzu generovaného samou institucí.

Závěry SWOT analýzy

1. Úspěšná akviziční politika MG v příštích letech není primárně závislá na objemu vynaložených finančních prostředků.
2. Koncepce akviziční činnosti MG musí stát na širší základně, zohledňovat cílevědomé udržování a rozvíjení renomé instituce jako jeden z klíčových nástrojů akviziční politiky.
3. Je třeba využít měnící se společenské atmosféry směrem k umění. Aktivně reagovat na potenciál nových příležitostí z privátních zdrojů. Hledat nové formáty spolupráce, které se nabízí například pro akvizice užitého umění a designu.
4. Aktivně se podílet na formulování státní kulturní politiky v segmentu podpory sbírkotvorné činnosti příspěvkových institucí MK ČR.
5. Mobilizovat odborný i sociální potenciál instituce ke koncepčnímu a systematickému vyjednávání darů a odkazů od tvůrců, sběratelů a korporací.
6. Jednat ve všech směrech bezodkladně, neboť exponenciálně roste konkurence vrstvy solventních soukromých sběratelů.

IV. Základní (nefinanční) sbírkotvorné nástroje MG

Úspěch akviziční politiky, jak již bylo uvedeno, významnou měrou závisí na synergiích s dalšími aktivitami galerie. Bez jejich úzkého propojení nelze předpokládat konzistentní a kontinuální sbírkotvornou činnost. Při plánování všech činností, stanovování cílů a priorit MG bude vždy vyhodnocován sbírkotvorný potenciál konkrétních projektů a aktivit.

1. Věda a výzkum

Z pohledu sbírkotvorné činnosti mají vybrané vědecko-výzkumné projekty vedle odborného zpracování tématu také identifikovat příležitosti pro akvizice. Právě primární výzkum by měl mimo jiné MG zajistit vědomostní náskok před konkurencí soukromých sběratelů, kteří jsou až na výjimky závislí na informacích zprostředkovaných publikačními a výstavními projekty veřejného sektoru. Takto směřovanou vědecko-výzkumnou činností získává v mnoha případech MG symbolický kapitál umožňující akviziční zisky za mimořádně výhodných okolností. Nutnou podmínkou je však konat bezodkladně, neboť v čase takto nabytá výhoda mizí.

2. Prezentace sbírek formou dlouhodobých expozic

Odborně kvalitní a divácky atraktivní dlouhodobé prezentace sbírkových předmětů má mimo jiné zásadní podíl na vytváření společenské prestiže galerie, což významným způsobem posiluje její pozici při vyjednávání akvizic. Zařazení uměleckého díla do precizně koncipované a provedené expozice, která se navíc těší zájmu široké veřejnosti, představuje silný argument k daru, odkazu nebo k výraznému snížení prodejní ceny, a to jak pro autory, tak pro dědice, sběratele nebo korporace. Proto je ve střednědobé koncepci MG dlouhodobým expozicím věnována mimořádná pozornost. Stávající expozice by v horizontu pěti let měly projít nejen dílčími aktualizacemi, ale i koncepčně zásadními reinstalacemi. Již koncem roku 2015 proběhne proměna expozice moderního umění a zcela nově bude vytvořena expozice umění po roce 1945. Koncepce poslední jmenované je navíc založena na mimořádně rozsáhlém a kvalitním daru umělecké sbírky a archivu Jiřího Valocha. Schopnost v historicky krátké lhůtě odborně zpracovat a prezentovat darovaná díla by se měl stát precedentem, který zvýší kredit MG a otevře cestu k dalším akvizičním příležitostem. Při koncipování dlouhodobých expozic se počítá s flexibilitou umožňující rychlou absorpci nových akvizic. MG si je plně vědoma, že rychlá a významu akvizice adekvátní prezentace v rámci dlouhodobé expozice je často klíčovým argumentem, který přesvědčí autory i původní majitele k daru či pro instituci výhodnému prodeji. V neposlední řadě je třeba zmínit, že MG v prosinci 2013 odstranila vstupné do stálých expozic. Zvýšená návštěvnost i dostupnost veřejné služby by se měla pozitivně projevit také ve vytváření příhodných konstelací pro akvizice.

3. Krátkodobé výstavní projekty

Při koncipování výstavního plánu MG je vždy diskutován také sbírkotvorný potenciál projektu jako jedno z důležitých kritérií výběru. Uspořádání výstavy je tradiční protihodnotou pro darování jednotlivého uměleckého díla, širšího konvolutu či celé umělecké pozůstalosti. MG vždy v tomto směru bude uplatňovat výhradně „měkké dovednosti“, dary nebude v žádném případě vynucovat, anebo naopak kvůli daru opomíjet další parametry výstavního projektu. V historické perspektivě je pro MG v tomto směru „příkladem dobré praxe“ bezpochyby přehlídka grafického designu Bienále Brno, která je zásadním zdrojem akvizic mimořádné kvality a celosvětového dosahu. Ve střednědobém horizontu bude MG zvažovat a testovat obdobné možnosti a formáty také pro produktový a autorský design, a to alespoň v republikovém měřítku. Z hlediska systematických akvizic mají výrazný potenciál etablované výstavní formáty středního a malého rozsahu: program výstavního prostoru Atrium pro sbírku moderního a současného umění, dramaturgie Camery pro sbírku fotografie a Respirium pro užité umění a design. Podobně jako zdroj akvizic slouží umělecké workshopy

a výstavy v rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici a Jurkovičova vila v Brně-Žabovřeskách (zatím především pro sbírku textilu). V neposlední řadě jsou to také velké výstavní projekty, ať už pracují s historickým, nebo současným tématem. Ve všech zmiňovaných příkladech je využívána synergie prestiže a produkčních nákladů spojených s výstavním projektem jako nástroj získávání akvizic.

4. Networking

MG usiluje o posílení možností a kompetence kurátorů a pracovníků oddělení marketingu ve prospěch sbírkotvorných cílů. V případě kurátorů a dalších odborných pracovníků jde nejen o budování užších profesně-osobních vztahů se sběrateli, ale především s autory. Pouze systematickou a dlouhodobou komunikací a prací s vybranými tvůrci lze podchytit významnější dary či odkazy pro galerii. Zájem odborný, ale i sociální buduje důvěru v schopnost MG adekvátně a všestranně se „postarat“ o darovaná díla. Jedním z důvodů organizační změny z roku 2015, během níž vzniklo oddělení managementu sbírek, byl také záměr tzv. uvolnit ruce kurátorů od administrativně produkčních úkolů ve prospěch proaktivního chování směrem k umělecké kulturní komunitě. Rozsah sítě vztahů by v ideálním případě měl být široký, ale pro akvizice také přísně selektivní a podléhající interní diskuzi a schvalování.

5. Podněcování mecenátu

MG chce všestranně napomoci formování, etablování a kultivování institutu kulturního mecenátu. V této oblasti se do budoucna budou nalézat patrně nejvýraznější nové šance pro sbírkotvornou činnost MG. Podobně jako v případě kurátorského networkingu i v této agendě je třeba intenzivního dialogu, který je sice primárně v kompetencích oddělení marketingu, ale vyžaduje de facto průřezové zapojení všech zaměstnanců galerie. Je třeba souběžně rozvíjet kontakt se všemi formami mecenátu, ať už jde o individuální, korporátní či kolektivní.

6. Finanční nároky za předpokladu zřízení fondu pro akvizice

Koncepce je postavena na předpokladu, že částka na akvizice bude v obdobném rozsahu jako v posledních pěti letech. MG usiluje o podněcování mecenátu, spolupráci s korporátním sektorem v oblasti designu a o zaměření na pozůstalosti a dary. MG bude podporovat aktivity zřizovatele, které by mohly vést ke zřízení fondu na akvizice, podobně jako je zřízen kinematografický fond. Roční požadavek na pokrytí základních potřeb jednotlivých sbírek je v součtu kolem 3,5 mil. Kč.

V. Priority a očekávané výsledky při sbírkotvorné činnosti Moravské galerie v Brně

Priority a očekávané výsledky pro volné umění

1. Vymezit přesnou pozici MG v kontextu ostatních sbírkotvorných institucí, a to jak v rámci ČR, tak i v širším středoevropském rámci.
2. Více akcentovat ukotvení a reflexi lokálních specifíků a diverzit.
3. Přesně identifikovat mezery ve sbírkových fondech a přiřadit je k příležitostem akvizic.
4. Definovat efektivní a eticky akceptovatelné formy spolupráce se soukromými subjekty, především sběrateli a galeristy.

Priority a očekávané výsledky pro užité umění a design – sbírky UMPRUM

1. Uskutečnění revize tradicí zavedených sbírkových a podsbírkových kategorií, tak aby dokázaly optimálně postihnout jednak aktuální odborný diskurz, jednak samu praxi, v oblasti užitého umění designu. Při maximálním respektu k tradici je třeba se vyvarovat rigidního přístupu, který by se stal překážkou v akceptování nových materiálů, technologií, ale i často hybridní povahy současného designu vymykající se

tradiční kategorizaci. Z dlouhodobého hlediska bude nutné zahrnout do sbírek výrobky z plastů a kompozitních materiálů nebo sbírku „nehmotných předmětů“, v níž budou evidovány projekty ve formě držení majetkových práv.

2. Aktualizace pojmu „autorský design“, na jehož základě byla v minulosti postavena sbírkotvorná činnost MG. To znamená především nově definovat jak hranici vedoucí mezi tzv. autorským a průmyslovým designem, tak i hranici mezi sbírkotvornou agendou uměleckoprůmyslových a technických muzeí.

3. Nově definovat lokální akcent sbírkotvorné činnosti a přesahy směrem k národnímu i globálnímu kontextu.

4. Definovat efektivní a eticky akceptovatelné formy spolupráce s korporátním sektorem.

VI. Kritéria pro vyřazování sbírkových předmětů

Ze sbírky Moravské galerie v Brně je možné vyřadit sbírkové předměty pouze z důvodu neupotřebitelnosti nebo přebytečnosti (ustanovení § 9 odst. 1 písm. j zákona č. 122/2000 Sb.).

Kritéria pro vyřazení sb. předmětů z důvodů přebytečnosti jsou:

1. Předmět sám o sobě má mizivou nebo žádnou schopnost vypovídat o vývoji společnosti, sb. předmět sbírku nezhodnocuje (torzovitost, novodobá replika, chybné určení, falsum)

2. Předmět má jistou vypovídací schopnost a sbírku zhodnocuje, ale pro její kvalitu je žádoucí jej vyměnit za jiný předmět, který má tuto schopnost vyšší

3. Restituční důvody

Každé rozhodnutí o vyřazení předmětu ze sbírky je kvalifikovaně posouzeno odborným pracovníkem, kurátorem příslušné podsbírkou. Vyřazení sbírkového předmětu dále podléhá souhlasu Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost MG (akviziční komise), který je odborným orgánem, sestaveným z nezávislých teoretiků výtvarného umění, jejichž úkolem je posouzení zda sb. předmět i nadále zhodnocuje sbírku MG či nikoliv a vydává stanovisko pro vyřazení sb. předmětu.

VII. Inventarizace sbírky, priority a plánování

Inventarizace sbírky Moravské galerie v Brně, řádné i mimořádné, se provádějí v souladu se zákonem 122/2000 Sb. Sbírkou MG musí být ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky 275/2000 Sb. vzhledem k svému rozsahu kompletně inventarizována v průběhu 10 let (počínaje od data zápisu sbírky do CES, 30. května 2002). Nové inventarizační období bylo tak započato 30. 6. 2013 s předpokládaným termínem dokončení do 31. 12. 2022.

1. Řádná inventarizace

Příkazem ředitele musí každoročně projít řádnou inventarizací cca 10%, minimálně však 5%, věcí movitých, které sbírku tvoří. Řádné inventarizace probíhají na všech podsbírkách souběžně, pokud ve výjimečných případech nerozhodne ředitel jinak.

2. Mimořádná inventarizace

Mimořádnou inventarizaci ve smyslu § 9 odst. 1 písm. h) zákona může nařídít MK ČR v případech uvedených v § 3 odst. 2 vyhlášky 275/2000 Sb. Ředitel MG svým příkazem může nařídít mimořádnou inventarizaci kdykoliv, prioritně při změně správce (kurátora, správce deponitáře) příslušné podsbírkou, při stěhování sbírky.

VIII. Doplnování evidenčních záznamů do systematické evidence, priority

Sbírka Moravské galerie v Brně je vedena ve dvoustupňové evidenci – chronologické a systematické. Kompletní systematická evidence je od roku 2013 také souběžně evidována v elektronické databázi DEMUS. Prioritami pro následující roky je zajistit i nadále pružné doplňování elektronické databáze o nové přírůstky do sbírky a také evidence pomocného materiálu. Souběžně s textovým záznamem přírůstků je databáze doplňována i o obrazovou dokumentaci. Nejen v souvislosti s digitalizací celé sbírky, schválený projekt ISO/B - Digitalizace sbírky Moravské galerie v Brně (2014-2016) – je prioritním úkolem vytvoření digitálního katalogu sbírky.

IX. Závěr

Koncepce sbírkotvorné činnosti i její úspěšná realizace závisí z velké části na jednotlivých odborných pracovnících, kurátorech sbírek. Z jejich podnětů a materiálů se při vzniku dokumentu vycházelo. Výsledek není kompromis, ani prostý součet požadavků a plánů. Materiály se staly podkladem a podnětem široce vedené diskuze, z níž byly do dokumentu převzaty především návrhy strategických a koncepčních řešení sbírkotvorné činnosti. Potvrdilo se, že neuragickým bodem akviziční činnosti není otázka „co?“, ale „jakým způsobem?“. Považujeme za užitečné v redigované formě tyto materiály zahrnout do tohoto koncepčního materiálu formou přílohy.

Vypracoval:

Ondřej Chrobák
náměstek pro odbornou činnost Moravské galerie v Brně

Brno, červen 2015

X. Přílohy: Dílčí střednědobé koncepce sbírkotvorných činností pro jednotlivé podsbírkky podle kurátorů sbírek

Sbírkky volného umění Moravské galerie v Brně

1. Sbírkky starého umění a 19. století

Obecně lze konstatovat, že v segmentu tzv. starého umění se MG, podobně jako většina veřejných muzeí, ocitla ve vztahu k akvizicím starého umění na mrtvém bodě. Na jedné straně relativně stabilní nabídka trhu s uměním, na straně druhé jen malá schopnost konkurovat soukromým sběratelům a velkým korporacím, to jsou hlavní faktory omezující efektivní akviziční činnost v oblasti starého umění. MG však nerezignuje na systematické monitorování uměleckého trhu a u mimořádných příležitostí vyvine veškeré úsilí k získání děl. V rámci sbírkky starého umění lze vymezit následující systematicky rozvíjené kolekce a identifikovat možnosti jejich dalšího rozvoje:

a) středověká malba a plastika

Sbírkka středověkého umění je od třicátých let 20. století (dr. A. Kotal) dle možností systematicky doplňována a patří k nejreprezentativnějším fondům MG. Z děl středověkého malířství a sochařství se dnes mohou jen vzácně objevit práce ze 13. a 14. století, základním kritériem akvizice by pak byla jejich předpokládaná moravská nebo česká provenience. V době pozdního středověku lze vysledovat přímé souvislosti mezi uměleckými díly dochovanými na území Moravy, v Dolním Rakousku a v Podunají. Dnes je již obecně přijímána hypotéza o pokročilé umělecké produkci na jižní Moravě – především v Brně – v období 15. století s přímými vazbami na vídeňské, konfesijně spřízněné prostředí. Přínosným by proto pro sbírkky MG bylo především získání některých prací z okruhu vídeňského Jakuba Kaschauera a Nicolause Gerhaerta. Vzhledem k malé dostupnosti a značným finančním nákladům nelze v budoucnosti předpokládat akvizice děl středověkého umění bez přímých vazeb k našemu území.

b) barokní malířství a sochařství na Moravě

V minulosti intenzivně budovaný oddíl (dr. V. Kratinová), ve kterém je dnes soustředěno velké množství děl, jež mají zásadní význam pro výklad dějin barokního umění na Moravě. Zvláštní pozornost si jistě zaslouží specifický soubor malířských a sochařských návrhů. Na druhé straně schází reprezentativnější zastoupení umění 17. století na Moravě (např. A. J. Lublinský, T. Pock), které však lze kompenzovat jen stěží, stejně jako ztráty na sbírkových fondech způsobené církevními restitucemi v devadesátých letech 20. století. Prostřednictvím jednotlivých osobností a jejich školení je barokní umění na Moravě 18. století úzce svázáno s rakouskými zeměmi, především s prostředím vídeňské akademie. Tato skutečnost by měla být zohledněna i při budoucích akvizicích, které by se vedle děl domácích umělců (např. J. J. Etagens, J. I. Havelka, J. A. Heinz, F. V. Korompay, I. Lengelacher, J. A. Nesmann, I. Raab, J. T. Rotter, J. I. Sadler, J. Scherz, O. Schweigl, J. Stern, J. Winterhalder, O. Zahner ad.) měly zaměřit i na okruh významných osobností soudobého rakouského malířství, z nichž mnohé měly přímé nebo zprostředkované vazby k českému a moravskému prostředí (např. G. R. Donner, G. Giuliani, D. Gran, J. L. Kracker, F. I. Leicher, F. A. Maulbertsch, F. A. Palko, J. J. Rössler, C. F. Sambach, M. J. Schmidt, P. Troger, M. Unterberger, F. X. Wagenschön ad.).

c) nizozemská malba 17. století

Jedna ze sběratelsky i divácky oblíbených, žánrově a autorsky rozmanitých oblastí světového malířství. Cílem budoucích akvizic by mělo být v první řadě získání kvalitních příkladů malby zátiší a portrétu, které nejsou ve sbírce takřka vůbec zastoupeny. Téměř zcela chybí vlámské malířství s náboženskou a mytologickou

tematikou, stejně jako figurální tvorba tzv. caravaggistů. To výrazně ochuzuje profil nizozemské umělecké produkce, která byla vždy součástí šlechtických, církevních a později soukromých sbírek na Moravě a ovlivnila i domácí tvorbu. Akvizice by se měly orientovat zejména na díla komorního formátu a kabinetního charakteru, již s ohledem na možnost jejich prezentace. Přínosné by mohly být také zisky děl nizozemských malířů (často vagantních) působících na Moravě nebo dodávajících svá díla přímo místním objednavatelům (např. J. D. de Herdt, W. A. Minderhout ad.).

d) středoevropská kabinetní malba

Pro svoji živost a rukopisnou „lehkost“ byla kabinetní malba již ve své době vyhledávaným sběratelským artiklem. Soubor ve sbírkách MG lze dále doplňovat pracemi českých a rakouských autorů 18. století (např. Ch. Brand, N. Grund, Hartmannové, F. de P. Ferg, F. Ch. Janneck, M. Molitor, J. G. Platzler, M. J. Schinnagl ad.), často rozvíjejících nizozemské kompoziční vzorce. Jejich tvorba v nejvlastnějším smyslu zosobňuje středoevropskou formu rokoka. Ve sbírkách doposud není zastoupeno zátiší a nedostatečný je i podíl figurálního žánru.

e) italská figurální malba

Kolekce italského malířství MG dosahuje v ojedinělých kusech (C. Dolci, A. Gentileschi, P. Pagani, ...) nejvyšší úroveň, o ucelený soubor však v žádném případě nejde. Nelze proto ani specifikovat konkrétní akviziční záměr, i když další rozšíření zastoupení italského malířství je více než žádoucí. Zde však v daleko větší míře než u předchozích okruhů platí omezení nabídkou uměleckého trhu a vysokou finanční náročností případných akvizic. Jako určité zúžení široce nastíněného akvizičního záměru by mohlo eventuálně posloužit budoucí zaměření na benátské malířství settecenta, především na široký okruh G. P. Tiepola a F. Guardiho, logické již s ohledem na ohlas malířství benátského rokoka ve středoevropském umění 18. století.

f) malířství a sochařství 19. století

Sbirkový soubor zahrnuje výtvarná díla pokrývající v nerovnoměrném rozložení produkci střední a částečně západní Evropy v období dlouhého 19. století. Slohově jde o díla od neoklasicismu po impresionismus a secesi, vzniklá v časovém rozpětí přibližně od devadesátých let osmnáctého do prvního desetiletí století dvacátého. Většinu sbírek tvoří malířské práce. Autorsky a slohově relativně ucelené jsou kolekce české, moravské, rakouské a německé provenience, částečně je zastoupena malba autorů z Belgie, Francie, Itálie a Nizozemí, jednotlivými díly pak Anglie, Polsko, Rusko a Švýcarsko.

Období 19. století je v oblasti sochařské tvorby zastoupeno jen fragmentárně, což souvisí s funkční proměnou sochařské produkce a jejím zaměřením zejména na pomníkovou tvorbu a architektonickou plastiku.

Sochařské práce zahraniční provenience představují ve sbírce MG jednotlivá díla autorů zejména z Rakouska, které ovšem v tomto období nebylo ve skutečnosti považováno za cizí území, a Německa. Bohužel ani díla sochařů pracujících na Moravě a v Čechách netvoří vývojově a stylově ucelenou kolekci.

Sbirkotvorná činnost by měla respektovat celoevropský rozsah sbírky malby a plastiky 19. století. Snahou je získávat kvalitní a dosažitelné doklady evropské i české malby 19. století, a tak organicky doplňovat a dotvářet tuto sbirkovou kolekci, samozřejmě s důrazem na stěžejní soubory rakouský a moravský, které se však ve sledovaném období utvářely organicky jako jeden celek (z rakouských autorů např. T. Blau-Lang, H. Darnaut, M. Egner, P. Fendi, F. Gauermann, T. v. Hörmann, E. Jettel, E. F. Leybold, L. Kupelwieser, H. Makart, R. Ribarz, A. Romako, R. Russ, E. J. Schindler, C. Spitzweg, O. Wisinger-Florian a další; z moravských H. Baar, S. Brunner, L. Fleisch-Brunningen, M. F. Chvátal/Quadal, E. Kasparides, P. Kittner, C. Mandel, A. Pock, J. Švanda, H. Temple, H. Tichy, J. Uprka, L. Wieden, R. Wichera, J. Wischniowski a další). Zejména tvorba tzv. moravských Němců, kteří sice ve velké většině žili a pracovali ve Vídni, nicméně neztráceli úzké vazby na

moravské prostředí a byli na území Moravy považováni za domácí umělce, se relativně často objevuje v nabídkách zahraničních, zejména vídeňských uměleckých obchodů a aukčních domů.

V případě sochařské sbírky by se akviziční činnost měla zaměřit na získávání nových akvizic zejména děl moravských a rakouských sochařů 19. století tak, aby kolekce postupně dosáhla ucelenější podoby (A. Břenek, A. Canova, A. Dressler, B. Edele, A. Fernkorn, T. Friedl, K. Hasenauer, T. Charlemont, J. Klieber, M. Klinger, K. Kundmann, J. N. Schaller, J. Schilling, J. Schönthaler, V. Tilgner, J. E. Tomola, C. Wollek, K. Zumbusch). Případné zisky sochařských prací autorů z jiných evropských zemí lze akceptovat pouze v případech, v nichž by šlo o díla prvotřídní kvality a významu.

2. Sběrka staré kresby a grafiky

Obecně platí, že akvizice staré kresby a grafiky 16.–19. století do sbírek Moravské galerie jsou velmi omezené. V České republice v současné době prakticky neexistuje trh se starou kresbou a grafikou. Také soukromí vlastníci se na MG obracejí s nabídkami zcela sporadicky, a navíc pochopitelně nepředvídatelně. Obchod v tomto segmentu se odehrává především prostřednictvím aukčních domů v Londýně a New Yorku. Za ideálních, byť v současnosti málo pravděpodobných, podmínek by jednotlivé sbírkové podsoubory mohly být rozšířeny následovně.

a) italská kresba 16.–18. století

Těžiště sbírky italské kresby v MG spočívá zvláště v kresbě benátské provenience, proto sbírku vhodně doplnily např. kresby Paola Veronese, Tintoretta, Paola Farinata, Palmy il Giovane či jiných benátských manýristů, dále pak kresby umělců seicenta (Turchi, Bassetti, Ottino) a settecenta (Ricci, Balestra, Diziani, Fontebasso, Pellegrini, Tiepolo, Piazzetta, Piranesi, Guardi ad.). Nově získané kresby by nejenže doplnily chybějící místa ve sbírce, především co se týká kreseb malířů cinquecenta a seicenta, ale především by obohatily stávající poměrně kvalitní kolekci benátských kreseb 18. století, na niž byl, je a nadále bude kladen zvlášť důraz (mj. mají vztah ke středoevropské kresbě). Dále by tato sbírka mohla být rozšířena o kresbu neapolskou, která ve sbírce MG téměř chybí (Solimena, Giaquinto, De Matteis, Giordano ad.)

Sbírku italské kresby by vhodně doplnily kresby Austroitalů, k nimž jsou mj. počítáni žáci Johanna Carla Lotha, který vedl ateliér v Benátkách (Peter Strudel, Daniel Seiter, Hans Adam Weißenkircher a Johann Michael Rottmayr), ale i dalších umělců, ať už Italů usazených v rakouské monarchii, či rakouských umělců školených v Itálii (Benátky, Neapol): Martino Altomonte, Bartolomeo Altomonte, Daniel Gran, Michelangelo Unterbeger, Paul Troger.

b) grafika 16.–19. století

Sběrka obsahuje listy různého původu, nejvíce však listy německé, nizozemské a italské grafické školy. Tímto směrem je cílena i současná akviziční politika sbírky. Do budoucna se však počítá s rozšiřováním kolekce nejen o listy o výše zmíněné provenience, ale i o další kvalitní grafická díla ostatních evropských grafických dílen, např. rakouských či moravských.

Složení kolekce grafických listů 19. století sbírky Moravské galerie, v níž převažuje tvorba moravských a rakouských umělců, je dáno historickým vývojem obrazárny MG.

Cílem akvizičních snah je a bude doplňovat autorské kolekce o tisky dosud nezastoupené, a to především moravika a rakouskou provenienci, a průběžně dle možností trhu získávat kvalitní doklady evropské grafiky 19. století.

c) kresba a grafika 19. století

Historickým vývojem sbírky obrazárny Moravské galerie je dáno složení její kolekce kreseb 19. století, v níž převažuje tvorba moravských a rakouských umělců. Cílem akvizičních snah bude získávat průběžně práce

autorů zastoupených v Moravské galerii malířskou tvorbou, zejména kresby vztahující se ke konkrétním malbám, a dále doplňovat kolekci evropské kresby, především německé, francouzské a italské provenience.

3. Sběrka moderního a současného umění

a) malba

Základ sbírky spadá do prvních let 20. století, tedy do doby, kdy se galerie rozvíjela v rámci Moravského zemského muzea. Záměr cíleně budovat kolekci se výrazněji projevil až v poválečných letech.

V předcházejícím období se na jejím rozvoji výraznou měrou podíleli jednak ředitel Jaroslav Helfert a také vedoucí obrazárny Albert Kutal. Po oddělení obrazárny od Moravského muzea a jejím sloučení s Uměleckoprůmyslovým muzeem za vedení Moravské galerie Jiřím Hlušičkou došlo k největšímu nárůstu prozíravě koncipované sbírky. Jestliže tzv. generace devadesátých let 19. století nemá ve sbírce plné zastoupení, pak naopak část obrazového fondu mapující českou malbu před první světovou válkou i v letech dvacátých a třicátých je velmi obsažná. Jsou v ní početné konvoluty závažných děl expresivních tendencí (E. Filla, B. Feigl, E. Pitterman-Longen ad.), českého kubismu (B. Kubišta, A. Procházka, E. Filla, J. Čapek), Tvrdošijných (J. Zrzavý, R. Kremlička, V. Špála), představitelů artificialismu (J. Štyrský), surrealismu (Toyen, Fr. Muzika, Fr. Janoušek, J. Šíma). Kvalitním zastoupením autorů Skupiny 42 ovšem rovnovážný stav končí. Sběrka současného umění je již méně vyrovnaným sumářem neúplných celků a osamocených přírůstků. Výrazné aktivity v nákupech zaznamenáváme v devadesátých letech (I. Ouhel, V. Bláha, J. Sozanský, R. Fila, St. Kolíbal, J. Sopko, M. Mainer, J. Merta ad.), kdy roste podíl zastoupení současných autorů. V dalším desetiletí kolísají v rozpětí od děl první poloviny 20. století (J. Král, V. Zykmond, Fr. Kaláb, Fr. Foltýn, O. Kubín, Fr. Gross, O. Nejedlý, G. Musatov, J. Kotík aj.) až k dílům současného umění (J. Sozanský, M. Medek, O. Zítka, J. Istler, Š. Šimlová, J. Bolf, P. Písařík, J. Petrbok, V. Skrepl aj.). V posledních pěti letech byla sbírka malby a sochy obohacena zásadními díly ze sedmdesátých let brněnského autora Dalibora Chatrného. Plán akvizice úzce souvisí s přípravou stálé expozice volného umění po roce 1945 „Art is here“, jejímž základem je prezentace umělecké sbírky a archivu Jiřího Valocha, která pokrývá ucelené období od šedesátých let 20. století do současnosti. Jde o velkorysý dar nezávislého teoretika, umělce, jehož aktivity jsou úzce vázány k Brnu. Archiv spravovaný MG v Brně se tak stává velmi cenným zdrojem informací o uměleckém světě uplynulých desetiletí, včetně ojedinělé sbírky, jejíž část je uložena v NG, a MG. Soubor čítá na stovky fragmentů, mezi něž patří malby (J. Kolář, S. Halas, J. Kovanda aj.), objekty (D. Lang, V. Sika aj.), práce na papíře, katalogy výstav, publikace, korespondence a další doplňující materiál. Na již zmiňovaný Archiv Jiřího Valocha navazují další aktivity související s akviziční činností MG. Prioritou zůstává jednání o možnosti získat darem či odkupem díla z pozůstalosti významného brněnského sběratele Karla Tutsche (Jiří Kovanda, Eva Kořátková, Alena Kučerová ad.) a archiv umělce a pedagoga J. H. Kocmana.

V rámci akvizic současného umění je kladen důraz jak na české autory, tak na autory „brněnského okruhu“. Jde v první řadě o snáze dostupné akvizice lehkých technik autorů (V. Stratil, V. Kokolia, M. Palla aj.).

b) socha a plastika

Sběrka moderního umění byla od samého počátku sporadicky doplňována sochařskými díly autorů činných na přelomu 19. a 20. století (J. Štursa, J. Horejc), nepočteně byla obohacena v následujících třicátých a čtyřicátých letech (O. Gutfreund, V. Makovský, E. Filla). K výraznému posílení a skutečné tvorbě sbírky dochází až v šedesátých a sedmdesátých letech, kdy se podařilo vybudovat pozoruhodný sochařský soubor děl mapující vývoj sochařského umění od začátku 20. století do sedmdesátých let (J. Wagner, J. Mařatka, F. Bílek, B. Kafka, J. Lauda, L. Zívr, M. Chlupáč, J. Kaplický, S. Kolíbal, E. Kmentová, Z. Fibichová, Z. Sekal, H. Wichterlová-Stefanová). Také

v osmdesátých, ale zvláště v devadesátých letech dochází k jejímu postupnému doplňování (J. Kolář, H. Demartini, M. Dobeš, V. Janoušková, K. Nepraš, K. Gebauer, J. Koblasa, Fr. Šenk ad.). Mezi posledními přírůstky mapujícími aktuální tendence jsou díla J. Kovandy, J. Mančušky, Z. Ságlové, M. Dopitové, L. Fáry, J. Surůvky, Fr. Skály, J. Wojnara, P. Písařika, D. Langa, P. Sterce. Postupným jasně cíleným výběrem by MG chtěla vytvořit kolekci „nekonformních“ děl, jimž je vlastní schopnost aktuálního přesahu dané umělecké produkce. Příklady zamýšlených akvizic: V. Cigler – landartové projekty, vizionářská architektura a design, J. Kubiček – geometrické elementy, S. Filko – Kosmos, M. Knížák – akce, K. Malich – drátěné plastiky, S. Kolíbal – prostorové objekty, VAL – architektonické vize, H. Demartini – demonstrace v prostoru, J. Svoboda – audiovizuální projekty, D. Chatrný – kresebné skici krajinných projektů, E. Kmentová – skořepiny, otisky těla, A. Mlynářčik, M. Urbásek, S. Zippe, V. Jíra – objekty, J. Kovanda, Z. Ságlová, P. Šembera, E. Brikcius – akce, A. Piňos, D. Chatrný, M. Grygar – akustické kresby, J. Valoch, V. Havel, J. Kolář, J. Hiršal, B. Grögerová, L. Novák – vizuální poezie. Jádrem kolekce by se měla stát díla ze šedesátých a sedmdesátých let 20. století, doplněná o aktuální současné případy inspirativních hraničních vychýlení. Kromě výše zmiňovaných autorů by měla sbírku doplnit díla, která v ní citelně chybí či jsou zastoupena pouze jedním dílem, díla A. Šimotové, Z. Sýkory, V. Boštika, J. a K. Válových, B. Kolářové ad.

c) kresba a grafika

Sbírka kresby a grafiky 20. století obsahuje kolem 35 000 exponátů, z toho téměř 11 000 kreseb. Jde o kvalitativně i tematicky velmi různorodý soubor. Na rozdíl od sbírky historicky staršího umění, která kromě tuzemského umění zahrnuje rovněž kolekce německé, rakouské, nizozemské, italské, francouzské či anglické provenience, je soubor kresby a grafiky 20. století zaměřen především na umění české. Nicméně i zde najdeme kvalitní solitérní díla zahraniční provenience („španělská škola“, německý expresionismus ad.). Velkou část sbírky tvoří regionálně významná díla (Konůpek, Koblíha) – početně nejvýznamnější kolekci v roce 1967 získala obrazárna MG od Antonína Grimma, zabývajících se soustavně díly Šimona, Koblíhy a Konůpka. Soubor mimo jiné obsahuje 847 grafik a dalších děl Františka Koblíhy různé kvality, včetně ilustrací, knižních úprav a ex libris. Celkově Grimmova sbírka obsahuje asi 5 000 exponátů a také množství méně významných, popřípadě marginálních děl (ilustrace, ex-libris ad.). Velká část těchto děl se stala součástí sbírky díky darům soukromých sběratelů (sbírka Václava Dvořáka, Antonína Grimma, Mojmíra Helcelety, Otakara Vaňury, Františka Venery, Jaroslava Helferta ad.)

Těžištěm sbírky kresby a grafiky je reprezentativní množství prací autorů, kteří výrazně zasáhli do dějin českého moderního umění. Jde zejména o členy uměleckých skupin a spolků Osma, Sursum, SVU Mánes, Tvrdšíjní ad. Významně jsou zastoupeni autoři jako E. Filla, A. Procházka, O. Gutfreund, B. Kubišta, B. Feigl, J. Zrzavý, J. Čapek, J. Váchal, V. Hofman, A. Hoffmeister, O. Kubín, R. Kremlíčka, L. Beneš, V. Beneš, F. Bílek, O. Blažíček, F. Tichý ad. Vzhledem k tomu, že jde o klíčovou součást sbírky, bylo by žádoucí tento soubor při zvláště vhodných příležitostech obohacovat o další akvizice (naposledy tomu tak bylo v případě nákupu kreseb O. Gutfreunda v roce 2001). Tyto závažné akvizice vyžadují zapojení fondů MK ČR. Samostatnou a podnětnou kapitolu z hlediska budoucích akvizic tvoří kresebné a jiné studie sochařů, kromě významné kolekce O. Gutfreunda jde rovněž o početný soubor kreseb J. Štursy, V. Makovského, J. Mařatky ad., který by měl být podle možností doplňován.

Systematičtěji by měla být do sbírek začleňována díla českých autorů, především z okruhu konceptuálních a konstruktivistických tendencí, nové citlivosti apod. (Šimotová, Grygar, Karlíková, Ságlová, Chatrný, Stratil, Kokolia, Rudolf ad.). Rovněž by měla být pozornost soustředěna na díla autorů, pro něž jsou „práce na papíře“ základním vyjadřovacím prostředkem. V rámci akvizic současného umění je kladen důraz jak na české autory, tak zejména na autory tzv. „brněnského okruhu“. Jde jednak o autory tvořící v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století (J. H. Kocman, J. Valoch, D. Chatrný, J. Steklík, Sony Halas ad.), jednak o autory generace

osmdesátých let z okruhu brněnské Pedagogické fakulty, respektive Střední školy uměleckých řemesel (J. Daněk, B. Rozbořil, I. Sedláček, L. Garaj, P. Kvíčala ad.). Dále jde o autory z okruhu Fakulty výtvarných umění VUT v Brně (M. Palla, R. Fajnor, T. Ruller, J. Nálevka, F. Cenek, B. Klímová ad.). Vedle příležitostných nákupů z aukčních síní či antikvariátů mají hlavní akviziční potenciál nákupy z výstav či přímo od autorů či majitelů jednotlivých děl.

Sbírky užitého umění a designu Moravské galerie v Brně

1. Sbírka grafického designu

Vedle sbírky fotografie je sbírka grafického designu nejdynamičtěji se rozvíjející sbírkou Moravské galerie v Brně. V posledních několika letech se obsah sbírkových předmětů ve sbírce téměř zdvojnásobil, a to díky získání rozsáhlé celoživotní sbírky ex libris a plakátů brněnského sběratele Mirko Riedla. Sbírka grafického designu pravidelně narůstá početnými akvizicemi dokladů mezinárodního grafického designu z cyklických soutěží a doprovodných výstav Bienále grafického designu Brno. Rozsáhlý odborný potenciál sbírky, která je vytvářena na mezinárodní úrovni, slouží jako zdroj odborných vědecko-výzkumných výstupů také velké řadě domácích a zahraničních badatelů, odborníků různých oborů, studentů i externích kurátorů Bienále Brno (Abbott Miller, Rick Poyner ad.). Cílenými nákupy vznikl soubor špičkových děl dokumentujících bruselský styl (od padesátých let do r. 1965) v souvislosti s výstavou Bruselský sen. Podobně byl vytvořen v poslední době také soubor cca 250 knižních a jiných děl Zdeňka Rossmanna v rámci realizace jeho monografické výstavy. Cílem akviziční činnosti bude nadále získávat autorská díla, výjimečné ukázky i běžnou produkci grafického designu, která dokumentuje životní styl určité doby. V následujícím období budou nadále vyhledávány akvizice, které se budou přímo vázat k plánovaným výstavním projektům Moravské galerie v Brně, jimiž jsou: grafický design, reklama a propagace v období komunismu, autorské projekty v grafickém designu, utopie a science fiction, experimentální projekty v grafickém designu 1945–1989. Nadále bude sbírka sledovat a doplňovat tvorbu Zdeňka Rossmanna a meziválečného modernismu. Budeme dokumentovat ve sbírce jak tvorbu význačných grafických designérů, tak i produkci grafického designu neznámých a dosud neobjevených a zapomenutých osobností. Sbírka bude usilovat o získání pozůstalostí významných českých grafických designérů, musíme ovšem brát na zřetel, že v tomto směru máme již řadu konkurentů nejen ve státních institucích, ale též v soukromé sféře, která je velmi aktivní a dokáže nabídnout pozůstalým finanční kompenzaci.

2. Sbírka keramiky a porcelánu

Sbírka keramiky a porcelánu byla systematicky budována od založení muzea v roce 1873. Patří k předním českým institucionálně spravovaným sbírkám tohoto oboru. Od doby vzniku uměleckoprůmyslového muzea byla získána řada dokladů umělecké keramiky i průmyslové produkce ze světových výstav, evropských prodejen starožitností, a to prostřednictvím darů či cílenými nákupy např. na aukcích předních sběratelů keramiky. Podařilo se tak shromáždit významné kolekce italské a španělské majoliky, evropské fajánse, kameniny a porcelánu. Nejpočetněji je zastoupena produkce moravských fajánsových manufaktur (Proskov, Hranice) a rovněž manufaktury ve slovenské Holíči, českých porcelánek 19. století (Horní Slavkov, Březová), neméně významný je i soubor kameniny, zejména z Vranova nad Dyjí. Oproti tomu má kolekce keramiky a porcelánu první poloviny 20. století značné mezery, téměř úplně chybí doklady umělecké tvorby čtyřicátých a padesátých let 20. století, které je nutné nyní doplňovat. Zcela chybí „ikony“ tohoto období, mimo jiné i kusy Jaroslava Ježka oceněné na Expu 58 a XII. trienále v Miláně v roce 1960. Plánované akvizice se zaměří na oblasti: Česká a evropská secese a moderna, design padesátých a šedesátých let (Jaroslav Ježek, Jitka Forejtová, Marie Rychlíková, Václav Šerák apod.), sedmdesátá léta 20. století včetně tzv. „sídlištního stylu“, tvorba současných českých designérů (Daniel Piršč, Maxim Velčovský, Jiří Pelcl, Lenka Malíská, Jana Černá, White Fruits, Jan Čapek ad.)

3. Sbíрка dřeva, nábytku a hraček

Sbíрка nábytku byla budována od založení muzea v roce 1873. Muzeum vynakládalo značné prostředky na nákupy, k nejcennějším přírůstkům náleží „barokní“ sekretář s klekátkem, který byl zakoupen roku 1887 ve starožitnostech ve Vídni (inv. č. 6.164), vestfálská truhla z přelomu 15. a 16. století (inv. č. 5.765), ze Světové výstavy v Paříži v roce 1900 byl zakoupen příborník navržený v dílnách L'art Nouveau Eugenem Gaillardem (inv. č. 10.075). Do roku 1914 získala sbírka své nejcennější kusy, které jsou dnes vystaveny ve stálé expozici. Další výrazné rozšiřování sbírky nastalo až po roce 1945 a 1948, v souvislosti s konfiskacemi. Byly doplňovány sbírky historického nábytku, začala vznikat kolekce ohýbaného nábytku. Sbírkou byly obohacovány o nábytek meziválečný, tato kolekce obsahuje např. tvorbu Jana Vaňka, který založil Spojené UP závody v Brně. Dále se ve sbírce nachází několik variant sedacího nábytku M. Breuera, Le Corbusiera. Ve sbírkách je několik prototypů nábytku, které se podařilo získat z dnes již neexistujícího archivu Výzkumného vývojového ústavu nábytkářského, jenž sídlil v Brně. Vedle těchto kusů jsou ve sbírce zahrnuty také autorské originály např. M. Knížáka, J. Macholána, designérů sdružení Atika, Olgoj Chorchoj, Blackbox, Studio Koncern a dalších.

Plánované akvizice se zaměří na oblasti: produkce čtyřicátých až osmdesátých let 20. století, především průmyslová výroba; sedmdesátá léta 20. století včetně tzv. „sídlíštního stylu“; ohýbaný nábytek Thonet Frankenberg, Gebrüder Thonet Vienna; nábytková tvorba padesátých až sedmdesátých let 20. století (UP závody Rousínov, UP závody Bučovice, produkce drobných družstev); nábytek doby meziválečné; tvorba současných českých tvůrců Jan Padrnos – Blackbox, Hynek Maňák – Maniac Interier, Cotto Lysice, MM Interiér Luhačovice, Form Hlučín, Studio Koncern, DeJaNew, Jerry Koza, Martin Hašek, FaktUmDesign, Fast, Jan Fabian, Jiří Pelcl, Bořek Šípek, či designérskou tvorbu architektů.

4. Sbíрка drahých a obecných kovů

Předměty ve sbírce kovů lze také členit podle druhu jejich užití: podsbíрка šperků s hodinkami (100 kusů), nástěnné hodiny (140 kusů), miniatury na slonovině i na papíru, mešní náčiní, stolní náčiní, medaile, drobná plastika, chladné zbraně, palné zbraně, mříže, dveře, taneční pořádky, vlasový šperk. V těchto skupinách nejsou zcela chronologicky ucelené historické řady a sbírku je nutno průběžně doplňovat o jednotlivosti. Předměty v chronologicky koncipovaných řadách chybějí zejména od secese až po současnost. Časovou kontinuitu až do současné doby se daří sledovat především ve špercích, naopak v podsbírcce hodin končí se závěrem 19. století.

Pro pokračování historické řady by bylo zvláště vhodné doplnit sbírku o existující příklady hodin a hodinek secesních, meziválečných a současných analogových, jejichž výrobci se kupodivu velmi často inspirovali staršími vzory. Opětovná výstava sbírky hodin by po 35 letech, kdy neměli návštěvníci možnost je souhrnně spatřit, jistě dobře reprezentovala sbírkový fond. Případná spolupráce s výrobcem současných hodin jako partnerem výstavy by mohla přinést příležitost k novým akvizicím současného hodinářství.

Není žádoucí rozšiřovat na současnost např. podsbíрку zbraní, neboť zpracování těchto předmětů v současnosti spadá spíše do zájmu technického muzea, převažuje zde technické provedení výrobku nad jeho estetickým ztvárněním. Vlasový šperk (tj. šperk utkaný z lidských vlasů), taneční pořádky nebo kožené tapety a předměty z moduritu byly jednorázovým dobovým výstřelkem, jehož pokračování se na současnost nevztahuje.

Cílem strategie je pokračovat jednak v doplňování historické kolekce dílčími kusy, jednak se soustředit na díla výtvarníků brněnské uměleckoprůmyslové školy, která vznikla jako součást muzea (zpočátku sídlily ateliéry školy v nejvyšším patře galerijní budovy v Brně na Husově 14). Jako dlouhou dobu jediná umělecká škola, která měla statut střední a vyšší školy, soustřeďovala významné moravské umělce, např. Dalibor

Chatrný, Jiří Coufal, Ladislav Martínek, Miloš Jelínek, Jiří Šindler a další. Jejich díla by měla ve sbírkách MG dokumentovat brněnskou kulturu přednostně.

5. Sbíрка skla

Cílem akvizičních strategií je doplňovat historické zaměření sbírky na moravské a české sklářství od doby renesance až po současnost. Ve sbírce je velký konvolut vrstvených a malovaných upomínkových sklenic z 19. století s podobiznami významných osobností, panovníků a šlechticů, autorská skleněná plastika 20. století. Cílem akviziční strategie je doplňovat kolekce historického skla hutí, jež působily na českém území, a postihnout tak spektrum českého sklářství, které je ve světě uznávaným fenoménem.

6. Sbíрка starověku a mimoevropských kultur

Sbíрка obsahuje různorodé materiály od oděvů, bot, keramiky, dřevěného nábytku, kovových předmětů, šperků, vykuřovadel po samurajské meče, svítidla, koberce apod.

Orientální umění je fenomén, který vyžaduje speciální znalosti, a rozšiřování sbírky je možné jednak s ohledem na kolekce českých sběratelů, kteří se budováním svých orientálních sbírek zabývali v minulosti (a torza těchto sbírek s odkazem na původního majitele se objevují mezi současným antikvárním zbožím, např. Sbíрка japonských dřevořezů z majetku PhMr. Mojmíra Helceleta, sbíрка Otakara Vaňury, apod.), nebo kooptací specialisty z Národní galerie, kde sbíрка má široké zastoupení.

7. Sbíрка textilu, oděvů a oděvních doplňků

Sbíрка byla budována od vzniku Moravského průmyslového muzea v roce 1873. První nákupy se uskutečnily na Světové výstavě ve Vídni. Prvotní zájem byl soustředěn zejména na soudobé textilie významných evropských producentů, poté na nákup fragmentů látek, výšivek a krajek od významných evropských sběratelů (Franz Bock, Jacob Krauth, Heinrich Kautsch, Friedrich Wachsmann, Julius von Kaan-Albest), z různých evropských starožitnictví (zejména Vídeň, Hamburk, Frankfurt, Berlín aj.) nebo z jiných muzeí podobného zaměření (Orientální muzeum a Uměleckoprůmyslové muzeum ve Vídni aj.). Postupně se akviziční politika zaměřila také na nákupy oděvních doplňků a později také celých kompletních profánních i sakrálních oděvů. Po celou dobu se nakupovaly jak historické textilie a oděvy, tak i soudobé ukázky evropských producentů (Moravské průmyslové muzeum bylo jednou z prvních institucí, které nakoupily bytové textilie, které používaly Wiener Werkstätte, nebo potahové látky Richarda Riemerschmida). Geograficky se nákupy neomezovaly na Moravu, ale na co možná nejlepší ukázky tkalcovství, vyšivačství a krajkářství z celé Evropy a Orientu. Množství nákupů a darů do sbírky textilu (po stovkách kusů ročně) zcela ustalo po vzniku ČSR. Období dvacátých a třicátých let bylo obdobím naprosté stagnace sbírky spojené s minimální činností Uměleckoprůmyslového muzea (instituce a její sbírky byly vnímány jako „německá“ iniciativa).

Sbíрка by se měla rozšířit zejména o autorský oděvní design po roce 1989, od druhé poloviny devadesátých let se daří sbírku doplňovat téměř výhradně díky darům (ÚLUV, Denisa Nová, Petr Kalouda aj., historický oděv a doplňky), nákupy jsou výjimečné (archiv Josefa Zdražila, desinatéra textilií pro ÚLUV, šátky Karla Veleby). Současné oděvní designéry lze získat díky výstavám – Respiration nebo Design.Live jsou ideální příležitosti. Sbíрка se bude soustředit na špičkové designéry, kteří mají spojitost s Brnem (Liběna Rochová, Jakub Polanka, Denisa Nová, Zdeňka Imreczeová aj.). Výbornou příležitostí k akvizicím by mohla být nová stálá expozice Uměleckoprůmyslového muzea MG zaměřená na 20. století. Nabízí se získat nejen autorské návrhy a malosériovou produkci, ale také „běžné“ oděvy z konfekce, jaké se do sbírek dříve nekupovaly, nebo alternativní, undergroundové oblečení tehdejších subkultur (hippies, punk). Je třeba podchytit současné proudy a tendence v módě – jednak zaměření na nové materiály (nanotechnologie, outdoorové materiály), jednak nový zájem o tradiční ruční zpracování, recyklaci, eko-materiály, zpochybnění současného spotřebního módního průmyslu a jeho kritiku. Nový důraz na precizní zpracování, autenticitu, hodnotu oděvu spjatého

s konkrétním člověkem. Je třeba se zaměřit na produkci českých textilk, zvláště těch, které spolupracují s návrháři (např. Mileta, Veba – navrhuje pro ně Jitka Škopová, vedoucí ateliéru textilní tvorby na pražské UMPRUM, ke spolupráci vede i studenty). Důležité jsou osobní kontakty se studenty a budoucími oděvními a textilními designéry a sledování jejich práce.

8. Sbíрка fotografie a nových médií

Sbíрка mapuje tvorbu několika základních historických období. Tzv. stará fotografie, to jsou daguerrotypie (asi nejznámější je kolekce od Bedřicha Franze) a pozdější ateliérová živnostenská fotografie zhruba od šedesátých let 19. století až do období po první světové válce – ateliéry Langhans, Pietzner, Eckert, Tomáš, Kunzfeld ad. Fotografie z období piktorialismu, zhruba přelom století až dvacátá léta 20. století – Vladimír Jindřich Bufka, Karel Novák, František Drtikol, Drahomír Josef Růžička, Franz Fiedler ad. Avantgardní fotografie dvacátých a třicátých let – Jaromír Funke, Adolf Schneeberger, Josef Sudek, Eugen Wiškovský, Jaroslav Rössler ad. Ale jsou tu pochopitelně velké a cenné konvoluty prací mimo tato v současné době akcentovaná a historii fotografie oblíbená období, fotografie od poloviny století až po současnost: Dokumentární fotografie, humanistická fotografie, žurnalistická fotografie, fotografie reklamní, subjektivní dokument, záznamy performancí, technologické experimenty. Objevují se tu jména jako Jindřich Štreit, Václav Chochola, Dagmar Hochová, Václav Zykumund, Jan Lukas, Pavel Štecha, Václav Jirásek, Jiří David, Jan Svoboda, Ivan Pinkava, Jiří Valoch ad.

Od roku 1989 se prakticky nenakupuje. Přírůstky do sbírky tvoří dary, a to většinou fotografií autorů, kteří byli činní v rozmezí padesátých až osmdesátých let 20. století. Současné autory získáváme do sbírek hlavně formou reciprocity za uskutečňovanou výstavu. To je ovšem naprosto zanedbatelný počet, který není reprezentativní, ani jako autorské zastoupení, a není to ani cesta k budování nějakého obrazu, který by naznačoval, co se v domácí fotografii dělo v tom kterém období. Je pravděpodobné, že ještě pár let můžeme sbírat pozůstalosti starších autorů, kteří provozovali klasickou fotografii. Budou to pozůstalosti, které dostáváme běžně darem, protože autor nebo pozůstalí pokládají za prestižní zastoupení ve fotografické sbírce MG. Pozůstalosti budeme brát celé, to znamená pozitivy, negativy i listinné archivy. Je to objemově mimořádně náročné, ale síla těchto akvizic spočívá v jejich celistvosti. Mladší fotografové už chápou prestiž zastoupení v domácí kamenné instituci poněkud méně naléhavě. Mohou se uplatnit ve světě a fotografie je pro ně tržní komoditou. To znamená, že pokud nebudou finanční prostředky na nákup jejich produkce, budeme i nadále pokračovat se strategií reciprocity daru za prezentaci ve výstavní prostře Camera.

Sbíрка knihovny Moravské galerie v Brně

1. Sbíрка rukopisů a starých tisků

Sbíрка rukopisů a starých tisků byla ustanovena v roce 2002. Do té doby byla uchovávána v knihovně Moravské galerie jako historický knižní fond. Zahrnuje rukopisy, prvotisky, staré tisky, tisky 19. století, mapy, plány, grafiky a faksimile. Na utváření sbírky měla vliv jednak akviziční politika knihovny, díky níž se do knižního fondu už od dob jejího založení dostávala starší uměleckohistorická literatura a odborné příručky a staré tisky z různých oborů, zejména literatura náboženská, historická, filologická a krásná. Tyto akvizice byly uskutečněny formou nákupu v antikvariátech nebo daru. Základním výběrovým hlediskem byla historická knižní vazba, ilustrační doprovod a produkce českého knihtisku 16. a 17. století.

Významnou část sbírky tvoří soubor cenných historických knižních vazeb, které se do fondu knihovny dostaly v padesátých letech 20. století převodem ze sbírek tehdejšího Uměleckoprůmyslového muzea.

Sbíрка je v současné době kompletně zpracována ve sbírkovém programu Demus a v knihovnickém programu Verbis. V roce 2015 je naplánováno dokončení digitalizace sbírky.

Sbírka rukopisů a starých tisků je uzavřená a v budoucnu se nepočítá s dalšími akvizičními nákupy. Přírůstky sbírky budou představovat příležitostné dary a převody z jiných sbírek Moravské galerie.

2. Sbírka bibliofilii a umělecké knižní vazby

Sbírka vznikla ze zvláštního fondu knihovny, v němž se od dob Julia Leischinga začaly sbírat doklady soudobé knižní tvorby, v poválečné době pak pojala zanikající soukromé sbírky moravských bibliofilů a od šedesátých let systematicky sleduje oblast klasické bibliofilie, umělecké knižní vazby, autorské knihy a další méně tradiční formy knižní kultury.

Sbírka je v současné době kompletně zapsána v Demusu a téměř celá digitalizována.

Koncepce sbírkotvorné činnosti se dělí na dvě skupiny, bibliofilie a knižní vazbu. V oblasti bibliofilie je třeba sledovat zavedená i nová bibliofilská nakladatelství, individuální knižní produkci a soukromé tisky. Akvizice se však nebude vyhýbat ani získávání knih a edic vydávaných ve větších nákladech, pokud budou v některé své složce inovativní, netradiční nebo umělecky zdařilé a budou představovat výrazný počín na poli knižní kultury. V oblasti knižní vazby je třeba podle možností a dostupnosti v antikvariátech a soukromých sbírkách doplňovat kolekce knižních vazeb vynikajících českých knihařů 20. století, kteří nejsou ve sbírce široce zastoupeni. Dále je třeba sledovat tvorbu současných nejprogresivnějších uměleckých knihařů a vytvářet ucelené soubory, vhodné k výstavním a studijním účelům. Na knihvazačských přehlídkách a výstavách je třeba sledovat i mladé začínající autory.

Akvizice by měly zahrnovat i v poslední době se rozvíjející oblast autorské knihy a knihy – objektu, a to nejen tradičnější formy, ovlivněné různými proudy výtvarného umění 20. a 21. století, ale i knižní tvorbu na pomezí konceptuálního umění. Ve sbírce je tato oblast již zastoupena, ale poslední věci byly získány koncem devadesátých let. Od té doby se nepodařilo sbírku doplnit, neboť získávání těchto artefaktů omezuje vyšší finanční náročnost této tvorby.

Z podkladů kurátorů sbírek přílohu redigoval:

Ondřej Chrobák
náměstek pro odbornou činnost Moravské galerie v Brně

Brno, červen 2015